

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 87 (572)

Лістапад 1961 г.

Год выдання 7-ы

На роднай БЕЛАРУСІ

ДЛЯ ДЭМАКРАТЫЧНАЙ РЭСПУБЛІКІ В'ЕТНАМ

Расшыраюцца эканамічны сувязі паміж Беларуссю і далёкай сонечнай Дэмакратычнай Рэспублікай В'етнам. Больш чым 20 прадпрыемстваў Беларускага эканамічнага раёна пастаўляюць сваю прадукцыю ў гэтую дружальную краіну.

Многія калектывы заводаў паспяхова выконваюць заказы в'етнамскіх сяброў. Беларускі аўтамабільны, Мінскі падшыльнікавы, Мазырскі меліярацыйныя машыны, Ваўкавыскі ліцейна-механічныя заводы, а таксама рад прадпрыемстваў прыборабудаўнічай прамысловасці СНГ БССР да тэрмінова выканалі заданне дзесяці месяцаў на пастаўку сваёй прадукцыі ў ДРВ.

Цяпер рыхтуюцца да адгрузкі в'етнамскім сябрам вялікія партыі аўтасамазвалаў, трактараў, бульдозераў, помпаў, металарэзных станкоў і розных прыбораў.

У Светлагорску Гомельскай вобласці вядзецца будаўніцтва завода штучнага валанна. На здымках: 1. Бригадзір мантажнікаў Мікалай Кудзелін. 2. Панарама будаўніцтва прамысловай базы.

Мадэльерамі Гродзенскай абутковай фабрыкі распрацаваны дзесяткі новых узораў абутку. Выстаўкі гэтых узораў праводзяцца ў гарадскім універмагу. На здымку: мадэльер абутковай фабрыкі Галіна Солдышава знаёміць наведвальнікаў выстаўкі з новымі мадэлямі.

Весткі з родных мясцін

● Звыш 300 медыцынскіх устаноў будуюцца сёлета ў сельскай мясцовасці рэспублікі. Фельчарска-акушэрскія пункты, радзільныя дамы, амбулаторыі, бальніцы абсталяваюцца найвышэйшай медыцынскай апаратурай.

● Сёлета савецкая грамадскасць будзе шырока адзначаць 70-годдзе з дня нараджэння выдатнага беларускага паэта Максіма Багдановіча. У Мінску на будынку, дзе нарадзіўся паэт, умацавана мемарыяльная дошка. Радую клубы, бібліятэкі і школы рэспублікі надаюцца імя Багдановіча. Рыхтуюцца масавыя вечары, выстаўкі, лекцыі, гутаркі.

СТАРЭЙШАЯ НАВУЧАЛЬНАЯ ўСТАНОВА

Беларуская ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга сельскагаспадарчая акадэмія — адна са старэйшых навучальных устаноў у рэспубліцы і краіне. Заснаваная больш за сто год назад (як вышэйшая аграрна-аграмацыйная школа, а затым інстытут), акадэмія за гады Савецкай улады і асабліва ў пасляваенныя гады ператварылася ў буйнейшы цэнтр падрыхтоўкі спецыялістаў для сельскай гаспадаркі, у цэнтр вялікай навукова-даследчай работы.

Акадэмія ў Горках мае цяпер усё неабходнае для паспяховага вучобы студэнтаў — учарашніх калгаснікаў, рабочых і служачых саўгасаў. На яе тэрыторыі выраслі прасторныя і светлыя карпусы, жылыя дамы і інтэрнаты. Гордасцю акадэміі з'яўляюцца парк, якія акружаюць амаль з усіх бакоў вучэбныя карпусы. Паркавая гаспадарка з дэндралагічным садамі налічвае зараз звыш 600 відаў драўнінных і хмызняковых парод.

Больш за тры тысячы студэнтаў налічвае сёння акадэмія. Юнакі і дзяўчаты, а таксама людзі, узбагачаныя ўжо немалым практычным вопытам, авалодваюць тут ведамі.

ГОРАД НАШ ПРЫГОЖЫ

У фазе гарадскога кінатэатра «Перамога» ёсць карціна, на якой мастак паказаў Оршу ў першыя дні яе вызвалення ад фашысцкіх захопнікаў. Горада фактычна не існавала. Замест дамоў — абгарэлыя каробкі будынкаў, кучы бітай цэглы.

А сёння адроджаная Орша стала лепшай, чым была да вайны. Відаць трубы многіх прадпрыемстваў. Выраслі добраўпарадкаваныя рабочыя пасёлкі. Цяпер гораду стала цесна ў ранейшых яго межах.

На паўднёва-заходняй ускраіне горада ўзвышаюцца вытворчыя карпусы і шматпавярховыя жылыя дамы льнокамбіната. Адной з прыгажэйшых магістралей тут з'яўляецца заліты асфальтам праспект Тэкстыльшчыкаў.

Ён забудоўваецца 5- і 6-павярховымі дамамі. У пасёлку камбіната заасфальтавана каля 13 тысяч квадратных метраў вуліц і тратуараў. Каля прафілакторыі высаджваюцца фруктовыя сад на плошчы 6 гектараў.

Адным з хутка растуць прадпрыемстваў з'яўляецца завод швейных машын. Створаны на базе былых майстэрняў ацяпальных прыбораў, ён ужо даў савецкім людзям каля 800 тысяч швейных машын. Сёння завод у рыштаванні — будуюцца новыя і рэканструюцца існуючыя цэхі. У адпаведнасці з сямігадовым планам прадпрыемства павінна ў 1965 годзе выпусціць 350 тысяч швейных машын. Калектыву вырашыў скараціць тэрмін і даць такую

колькасць машын у 1963 годзе.

Непазнавальны стаў горад. Выраслі кварталы шматпавярховых жылых дамоў, скверы і паркі. Летась здадзена ў эксплуатацыю 13 жылых шматпавярховых дамоў на 496 кватэр. На 585 месц расшырыліся дзіцячыя сады і яслі. Нядаўна справілі наваселле ў новых дамах многія чыгуначнікі і будаўнікі. Рыхтуюцца да засялення новыя пяціпавярховыя дамы.

Расце колькасць культурна-асветных устаноў. Нядаўна ўступіў у строй Палац культуры тэкстыльшчыкаў. Пабудавана 5 ведамасных клубы, адкрыта каля 30 чырвоных куткоў, 36 бібліятэк. Сёлета здадзена ў эксплуатацыю кінатэатр «Мір» у раёне Задняпроўя, летні тэатр

на 500 месц у парку імя Ленінскага камсамола.

Будаўнікі і архітэктары імкнучы стварыць працоўным максімальныя бытавыя выгоды. Клопаты аб інтарэсах чалавека — найярвейшы закон Камуністычнай партыі. У Праграме КПСС гаворыцца, што ў канцы двух дзесяцігоддзяў кожная сям'я, уключаючы семі маладажонаў, будзе мець добраўпарадкаваную кватэру, якая адпавядае патрабаванням

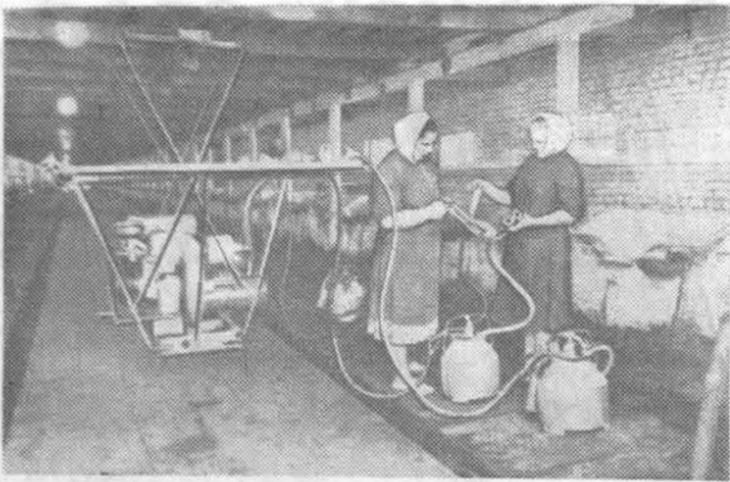
гігіены і культурнага быту.

Працоўныя Оршы не пашкадуюць сіл і працы, каб паспяхова справіцца з ажыццяўленнем велічных планаў камуністычнага будаўніцтва. Старожытны горад на Дняпры стане яшчэ прыгажэйшым.

М. МАЗАНІК,
старшыня выканкома Аршанскага гарадскога Савета дэпутатаў працоўных.

На здымках: рабочы пасёлак Аршанскага льнокамбіната.

даправод, у кароўніках і свінарніках устаноўлены аўтапаілікі. Пройдзе крыху часу, і адпадзе такая працаёмкая работа, як даенне кароў. Зараз устаноўліваюцца электрадаільныя апараты (здымак № 1). З дапамогай адной такой устаноўкі даярка за гадзіну можа выдаць каля ста кароў. У дамы калгаснікаў, на фермы праведзена электрычнасць. Ток дае Васілевіцкая ДРЭС. У калгасе з'явіліся новыя прафесіі — электрыкі, механікі, заатэхнікі, аграномы, ветфельчары, эканамісты.

Заспенскае паштовае аддзяленне абслугоўвае 1305 двароў. Штодзённа калгаснікі атрымліваюць 2700 экзэмпляраў газет і часопісаў звыш ста назваў.

Багатая восень сёлета ў калгасе. Людзя таму ў Заспенскім сельмагу. Толькі за першую палавіну верасня калгаснікі купі-

З кожным годам багацей калгас, багацейце і калгаснікі. Вядзецца вялікае будаўніцтва грамадскіх аб'ектаў, індывідуальных дамоў. За кошт калгаса зараз узводзіцца тыпавая школа-адзінаццацігодка на 360 вучняў, васьмікватэрны цагляны дом для састарэлых калгаснікаў і калгасных пенсіянераў, многа гаспадарчых і культурна-бытавых аб'ектаў.

За два апошнія гады ў новых тыпавых дамах, пабудаваных на ўласныя сродкі з дапамогай калгаса, справілі навасельле звыш 200 сем'яў. У бягучым годзе ўсяліліся ў новыя добраўпарадкаваныя дамы — трактарыст Адам Бышык, камбайнер Дзмітрый Цітавец, даярка Яўгенія Бышык і іншыя. Справіла навасельле і калгасніца Ганна Стрыжак, муж якой загінуў у час вайны. Калгас выдзеліў Ганне крэдыт у суме 14 тысяч рублёў

Прапок Яфімавіч Стальмашонак (здымак № 4).

Яркімі агнямі асвятляецца па вечарах калгасны клуб. Гэты будынак (здымак № 5) — самы прыгожы ў вёсцы. У клубе — глядзельная зала на 350 месцаў, стацыянарная кінаўстаноўка, якую абслугоўваюць два кінамеханікі. У адной з залаў размяшчаецца бібліятэка, у якой налічваецца 3600 тамоў мастацкай і сельскагаспадарчай літаратуры, ёсць чытальная зала на 50 чалавек, пакой мастацкай самадзейнасці. Набыты набор духавых інструментаў.

Тры — чатыры разы ў тыдзень дэманструюцца мастацкія кінафільмы. За восем месяцаў бягучага года было дадзена 126 кінасеансаў. На іх пабывала 31200 чалавек. Асабліва людны ў клубе, калі ў Заспу прыязджаюць артысты. А запрашаюць іх да сябе ў госці калгаснікі часта. За два апошнія гады сюды прыязджалі артыстычныя калектывы Смаленскага і Бранскага драматычных тэатраў, Кіеўскага народнага драматычнага тэатра, Мінскага тэатра Беларускага тэатра, Маскоўскі «Цырк на сцэне», неаднаразова ставілі спектаклі артысты Гомельскага абласнога драматычнага тэатра.

Так жывуць, працуюць, адпачываюць заспенскія калгаснікі — жыхары беларускай вёскі над Дняпром.

А. НІКІЦЕНКА.

гутнай ракі. На ўсходзе дымяць трубы крухмальнага і цагельнага заводаў.

Вёска над Дняпром

— Такой Заспа стала ў апошні час, — гаворыць старшыня арцелі. — Пасля вайны тут мала чаго засталася. У запушчаным стане было пал'яводства, а аб жывёлагадоўлі і гаварыць няма чаго... Усё, па сутнасці, прыйшлося пачынаць нанова. А цяпер...

Лічы — красамоўная рэч. Звыш 3000 гектараў у гаспадарцы занята збожжавымі культурамі. Сярэдні намалот складае сёлета 15—17 цэнтнераў з кожнага гектара. А на асобных участках ураджай збожжыны дасягнуў 25—30 цэнтнераў з гектара. 500 гектараў адведзены пад бульбу, на дзесятках гектараў раскінуліся грамадскі сад і гарод.

Сапраўдным багаццем калгаса з'яўляецца лён, пад якім занята 500 гектараў лепшых зямель. Ураджай «паўночнага шоўку», як яго пшачотна называюць заспенцы, выдатны. Толькі ад рэалізацыі льнопрадукцыі на бягучы рахунак калгаса ў Дзяржбанк паступіць звыш 400 тысяч рублёў (у новым маштабе цэн). Такую ж суму дасць жывёлагадоўля. А агульны даход калгаса перавысіць мільён рублёў.

Непазнавальна выраслі і людзі, іх культура, матэрыяльны дабрабыт. На змену цяжкай ручной працы прыйшла механізацыя, тэхніка. На сталёвыя плечы машын ускладзены самыя працаёмкія работы. На пал'ях калгаса працуюць 22 трактары, 14 камбайнаў, 18 грузавых аўтамашы. У гаспадарцы ўстаноўлена 38 электраматораў агульнай магутнасцю 319 кілават. На фермах зманцэраваны падвясныя дарогі, праведзены ва-

лі тавараў на суму звыш 10 тысяч рублёў. Толькі ў жніўні-верасні набылі радыёлы калгаснікі Барыс Цітавец, Аляксей Федаровіч, Якаў Цыбульскі, Мікалай Стрыжак, Іван Казлоў. Калгаснік Мікалай Труноў купіў п'яніна нашай беларускай Нова-Барысаўскай фабрыкі коштам 534 рублі. Фёдар Гапоненка і Віктар Зажэцікі купілі па тэлевізару.

Ветліва сустракаюць заспенцаў і ў мясцовай майстэрні бытавога абслугоўвання. У новым вытворчым будынку яе размяшчаецца швейная майстэрня, цырульня. Усе заказы выконваюцца хутка і якасна, не горш, чым у горадзе. Любую модную сукенку па заказе пашые Любоў Чаркас. Не сядзіць без работы і цырульнік Аляксей Стальмашонак (здымак № 2).

Мнагадзетную маці Кацярыну Мінаўну Стальмашонак мы засталі ў мясцовай амбулаторыі, куды яна прынесла сваю дачку Марыюку на прафілактычны агляд (здымак № 3). Уважліва аглядзеўшы дзіця, загадчыца амбулаторыі ўрач Раіса Руданкова з задавальненнем адзначае: дзяўчынка здаровая.

Заспенскі ўрачэбны ўчастак абслугоўвае два сельсаветы — Заспенскі і Свірыдавіцкі. У амбулаторыі хворых прымаюць вопытныя ўрачы, тут ёсць розныя кабінеты. Акрамя гэтага, у Заспе ёсць стацыянар на 15 ложкаў. Зараз памяшканне расшыраецца яшчэ на 10 ложкаў, у асобным пакоі будзе размешчана рэнтгенаўская ўстаноўка. Усяго медыкаў — 25 чалавек. Медыкаменты насельніцтва атрымлівае з мясцовай аптэкі.

80 працэнтаў дамоў у Заспе пабудаваны пасля вайны. Вось у якім доме, напрыклад, жыве работнік малочна-тварнай фермы

ГЭТА НАМ ДАДА САВЕЦКАЯ ЎЛАДА

Усё, аб чым толькі можа марыць чалавек: свабоду, права на працу, на адпачынак, на адукацыю, права быць гаспадаром таго, што стварэш сваёй працай, — усё дала нам Савецкая ўлада.

А як было раней? Аб гэтым мы часта ўспамінаем, калі збіраемся за святочным сталом або прысядзем вечарком адпачыць пасля рабочага дня.

Было так. Я нарадзілася і вырасла ў сям'і батрака пана Чарнецкага. Цэнтральная сядзіба маёнтка знаходзілася там, дзе цяпер размешчаны пасёлак «Белавусаўшчына», у якім я жыву. І муж мяне выдалі за батрака. Зямлі было ў пана гектараў 600, ды кароў, свіней сотні галоў. Упраўляліся ж з гэтай гаспадаркай 10 сем'яў. У талі на сенакос ды на жніво бралі паддэіншчыкаў з навакольных вёсак.

Працавалі мы ад цямна да цямна. Я, напрыклад, і кароў даіла, і разам з усімі працавала ў полі. Цэлы дзень не разгіналі спіны, прысесці баяліся: калі заўважыць хто-небудзь з панскіх прыслужнікаў, што ў цябе кашуля не прасалілася ад поту, бяда будзе. А кожную восень чакалі, што зусім выганяць з маёнтка.

Плацілі за нашу працу па 40 грошаў у дзень. Ну, як тут было жыць, ледзь кармілі сябе. Аб пакупках, аб убранны толькі марыць маглі. А ў каго ў сям'і не было мужыка, як напрыклад, у Агапы Краўчук, дык заўсёды сядзелі паўгалоднымі.

Толькі Савецкая ўлада людзьмі нас зрабіла. На панскіх землях адразу ж стварылі саўгас, а потым — абласную вопытную сельскагаспадарчую станцыю. Я ўсе гады працую даяркай, Толькі працуецца цяпер па-іншаму. Да нас на дапамогу прыйшлі машыны. У кароўніках аўтапаілікі, электрычнасць, уведзена электрадойка, кармы падвояць, уборку ў кароўніках робяць таксама машынамі.

Праца наша добра аплатаецца. Я, напрыклад, атрымліваю да сотні рублёў у месяц. Сям'я мая забяспечана ўсім неабходным. Дзеці ўсе вывучыліся. Старэйшыя дачкі ўжо замужам, жывуць забяспечана, а самая малодшая ходзіць у дзесяты клас, збіраецца стаць заатэхнікам.

Заможна жывуць і мае сяброўкі, з якімі раней разам батрачылі, — Марыя Макаруч, Соф'я Кулікоўская і іншыя.

Гаспадарка ў нас вядзецца на навуковай аснове. Навуковыя супрацоўнікі працуюць над пытаннямі далейшага павышэння культуры земляробства і жывёлагадоўлі. А мы, простыя жанчыны, з'яўляемся іх першымі памочнікамі. Радасна жыць і працаваць у такі час.

Яўгенія МЕЛІСЕВІЧ, даярка вопытнай сельскагаспадарчай станцыі.

Пружанскі раён, Брэсцкая вобласць.

Восень залатая

Не за тое, што лісце фарбуеш у медзь, Называем цябе залатою, — Рады мы, што ідзеш, каб на ўсё паглядзець. Што зрабілі мы дружнай сям'ёй! Калі, ласка! — Прайдзі па прасторах палёў, Нашым скарбам ты будзеш дзівіцца! Ты усюды адчуеш не пах палыноў, А пірожныя пахі пшаніцы. Завітай у калгасныя нашы сады, Рук аб дзічкі цяпер не пашкодзіш: Дрэвы родзяць нам шчодра такія плады, Панаштуеш — душу асалодзіш! Па краіне багатая восень ідзе, Далі поўняцца гулам машынным... Нас да новых вышыняў няспынна вядзе Наша партыя — гонар краіны! Іван ГУРБАН, калгаснік сельгасарцелі імя Сталіна Нясвіжскага раёна.

Хрыстова нявеста

Фельетон

Не, яна яшчэ не манашка. Але ў яе мюнхенскім магістрацкім катушку па Рэнтгенштрэсе, 5 на туалетным століку побач з мыльніцай і рознымі касметычнымі прыладамі ўжо стаіць святое распяцце. Крыж, адліты з волава, цяжкі. І хрыстосік на ім алавыны. На яго падфарбаваным охрай маршчыстым тварыку — пакута. Усе набожныя людзі з пашанай адносяцца да святых, а на яго галаве замест цярнолага вянка часта красуюцца далёкія ад св.шчэннага пісання рэчы, накіраваныя паншаных віскозных панчоў, бюстгалтараў і касынак.

За які год да ўдэкаў на Захад уладальніцу гэтага маляўнічага распяцця часта бачылі ў прыёмнай гітлераўскага генеральнага камісара Беларусі генерал-лейтэнанта войск СС фон Готберга. Тады яна і не думала аб модлах, а толькі лісліва выскалася нямецкім штабістам, казырала перад імі сваім паўарыйскім паходжаннем і паклёпнічала на беларускую моладзь, якая не хацела падпарадкоўвацца акупантам. Штабісты, развесцішы вушы, слухалі яе, запісвалі нешта ў службовыя бланкеты і задаволены прыгаварвалі:

— Вы ёсць наш лепшы інфарматар, фройлен Дзіна Абрамава.

— Дзякую за камплімент. — Радавалася Абрамава. — У вашых ветлівых адносінах да мяне я бачу прызнанне сваіх сціп-лых заслуг перад вялікай Германіяй. Але на фройлен я ўжо старавата. І называюць цяпер мяне не Дзінай, а Надзеждай. Дзіна, паны афіцэры, была наўнай і далёкай ад вашых вышародных ідэй мяшчанкай.

— Але ж гэта не перашко-дзіла вам быць нашым агентам з першых дзён акупацыі... пра-бачце, з першых дзён вызвален-ня Мінска.

— А што вы скажаце, калі я, тая самая Дзіна Абрамава, папрашу фон Готберга, каб ён забараніў вам называць мяне сваім агентам у прысутнасці ніякіх чыноў? — какетліва і разам з тым патрабавальна прарэчыла «наўная мяшчанка». — Не забывайцеся, паны афіцэры, што я правадніца галоўнага штаба СБМ і ваша неасцярожнасць можа дорага мне каштаваць... Лепш давайце дамовімся, дзе і калі мы адсвяткуем вашу канчатковую перамогу над Масквой. Мне, прызна-ца, ужо няма куды хавацца ад савецкіх партызан.

— О, вы можаце не хвалі-вацца за сваё жыццё, фройлен правадніца, — хорам супакой-валі яе паны афіцэры. — Пар-тызанам неўзабаве будзе гран-дыёзны капут.

— Штосьці не падобна на капут, тым больш грандыёз-ны, — незадаволена моршчыла-ся Абрамава. — Такія гучныя заявы я не раз чула і ад было-га гаўляйтэра Беларусі нябож-чыка Кубэ. А партызаны тым часам усюды, гэтае самае... Да-звольце мне закручыць, паны афіцэры. Нікацін ва ўмовах акупацыі — лепшы сродак ад лёгкага разладу нервовай сі-стэмы, а мне ж яшчэ трэба зай-сці да вашага шэфа.

У шэфа камісарыята фон Готберга была картатэка з аса-бістымі справамі мясцовых най-мітаў. Справа Абрамавай у гэ-тай картатэцы займала адно з самых затоеных месц. Кіраўнік першага аддзела былога Сма-ленскага СД Алферчык рэка-мендаваў Абрамаву фон Готбер-гу, а той — сваім агентам у раённых аддзелах СБМ як асо-бу, якой належыць перадаваць усе весткі аб антыфашысцкай дзейнасці беларускіх маладзёж-ных падпольных арганізацый у Мінску і іншых гарадах і вёс-ках рэспублікі.

У паслужным спісе гэтай здрадніцы рукой фон Готберга падкрэслены тыя радкі, дзе

гаворыцца, што яна да вайны некаторы час працавала сакра-тарам-машыністкай, скончыла педінстытут, затым вучылася ў медыцынскім інстытуце.

Медыцына не дужа цікавіла будучую правадніцу СБМ. Па-чынаючы «эскулапка» Дзіна, яна ж Надзежда Абрамава, ча-ста прапускала заняткі і бегала ў царкву, дзе лічылася лепшай харысткай. Маці Абрамавай — прававерная каталічка Адэля Станіславаўна спачатку моцна абуралася крывадушнымі паво-дзінамі дачкі, потым спакойна тлумачыла суседкам:

— Я не бачу ніякай розніцы паміж царквой і касцёлам. Га-лоўнае, каб на маю Дзіначку звярнулі ўвагу. А сярод навед-вальнікаў праваслаўнай царквы ёсць цікавейшыя за мясцовых каталікаў кавалеры.

У Дзіны быў хлопец. Яна ішчэ да паступлення ў меды-цынскі інстытут дружыла з ад-ным маладым мастаком. Але яе бацька Аляксандр Аляксан-дравіч Абрамаў, у мінулым неба-гаты, але ўчэпісты фальварко-вец, крывым вокам глядзеў на гэтага, як ён казаў, фантазёра.

— Улічы, Дзіноч, — гаварыў Аляксандр Аляксандравіч дач-цы, — што ў твайго маладога чалавека, апрача паншанага пініжачка і старой палітры, ні-чога няма за душой.

— Добра, тата, улічы, — зга-джалася Дзіна і, з горам папа-лам абараніўшы дыплом у мед-інстытуце, зараз жа сквалітва ўчапілася за пасаду ўрача-псіхі-ятра ў Мінскай гарадской палі-клініцы № 2.

Потым пачалася вайна. Аляк-сандр Аляксандравіч выцягнуў на свет старую купчую з цар-скіх часоў на дом па вуліцы Універсітэцкай (цяпер імя Кіра-ва) і пачаў высаляць з яго са-вецкіх грамадзян. А дачка тым часам наводзіла парадак у палі-клініцы — складала спісы не-бяспечных для гітлераўцаў ме-дыцынскіх работнікаў і сумесна з агентамі СД падбірала ім за-мену. Потым яна з лёгкасцю спрактыкаванай гандляркі за-шлылася ў БНС на пасаду загад-чыцы дзіцячым сектарам, затым перабралася ў галоўны штаб СБМ. Там урачу-псіхіятру ад-цёмных закулісных спраў аку-панты даручылі кіраваць жаночым аддзелам.

Да прыходу Абрамавай у гэ-тым аддзеле корпаліся нейкія апатычныя, знеахвачаныя да жыцця «вызвольніцы». Новая кіраўніца правяла з імі адпа-ведную выхаваўчую работу і — каго ласкай, каго пагрозамі — прымушала паслухмяна выкон-ваць свае загады.

Тут, між іншым, ёй прыдалі-ся і медыцынскія веды. Каб супрацоўніцы галоўнага штаба такой аўтарытэтай у гітлераў-цаў арганізацыі, як СБМ, не хадзілі замухрышкамі ды больш падабаліся фон Готбергу і яго штабістам, Абрамава прачытала ў сваім аддзеле цыкл лекцый па пытаннях асабістай гігіены і касметыкі.

Пачынаючы ад пячорнага пер-рыяду і да нашых дзён, усе модніцы, як вядома, стараюцца выглядаць прыгажэйшымі. А паны Абрамава не грэбавала і нямецкімі лекамі ад каросты. Таму ад яе выхаванак заўсёды несла такімі пахамі, што нават самыя заядлыя лавеласы часта круцілі насамі.

— Толькі вы самі празмерна не захоплівайцеся касметыкай, — сярдзіта бурчаў фон Готберг на сваю заўзятую службістку. — Ад вас, фройлен Абрамава, я чакаю цікавейшых учынкаў. Нам да гэтага часу, напрыклад, (Заканчэнне на 4-й стар.)

Тут гартуецца новы чалавек

Сярод векавых дрэў на берэзе возера, якое калісьці належала князю Радзівілу, размясціліся карпусы Нясвіжскай школы-інтэрната імя Якуба Коласа. Гэты маляўнічы куток хутчэй за ўсё знешне на-гадвае Дом адпачынку або санаторый. У школе-інтэрнаце жывуць і вучацца дзеці калгаснікаў, рабочых і служачых навакольных раёнаў.

Мы папрасілі дырэктара школы Мікіту Фядотавіча Бобава расказаць аб жыцці і вучобе рэбят.

— Сёлета, — гаворыць ён, — у нашай школе займаецца 325 выха-ванцаў ад 1 да 10 класаў. Рэбяты адчуваюць сябе як дома. Увесь дзень у нас запоўнены цікавымі і карыснымі мерапрыемствамі. Распарадак дня складзены так, каб дзеці змаглі не толькі пабы-ваць на ўроках і падрыхтавацца да наступных заняткаў, але і весела адпачыць.

У школе працуюць гурткі юннатаў, фатаграфічны, матэматычны, юнага фізіка, харавы, танцавальны, драматычны, ёсць спартыўныя секцыі. Кожны вучань займаецца ў тым ці іншым гуртку.

Многа цікавых і захопліваючых спраў у юных сталяроў, слесараў, фізікаў, хімікаў.

Ужо другі год у школе ажыццяўляецца політэхнічнае навучанне. Тут, пачынаючы з дзевятага класа, рыхтуюцца садаводы, біблія-тэкары, выхавацелі дашкольных устаноў.

Пры школе ёсць вялікі сад. Юныя садаводы ўзрыхлілі пры-ствольныя кругі, угнаілі глебу, узаралі міжрадкоўі, адрэзалі за-сохлыя галінкі, пабялілі ствалы, прывялі ў парадак тэрыторыю саду.

Разам з дырэктарам школы мы пабывалі ў жылым корпусе. У гэ-тым жа памяшканні знаходзіцца і сталова.

Сярод выхаванцаў школы-інтэр-ната многа дзяцей-сірот. Усе вы-даткі на іх выхаванне бярэ на сябе дзяржава.

Багатае і шматграннае жыццё ў інтэрнатаўцаў. Іх выхоўваюць 42 кваліфікаваныя настаўнікі і вы-хавацелі. Палавіна з іх маюць вы-шэйшую адукацыю, астатнія завоч-на займаюцца ў інстытутах і уні-версітэтах. Увесь педагагічны ка-лектыў імкнецца выхаваць дзяцей адукаванымі, культурнымі, гуман-нымі, адданымі любімай сацыялі-стычнай Радзіме.

Я. ЗУБАРАЎ.

На здымках:

1. Вучаніца 9 класа Валя Татур іграе ранішні пад'ём. Валя пры-ехала з суседняга Капыльскага раёна.
2. У чыстых і светлых пакоях жывуць інтэрнатаўцы. На гэтым здымку (злева направа) вы бачы-це вучаніц 9 класа Люду Чупра-кову, Соню Новік, Валю Сіняў-скую.
3. На ўроку ў трэцякласнікаў. Урок вядзе настаўніца Яніна Кан-станцінаўна Ларына.
4. Выступае група юных баяні-стаў.
5. Цікава займацца ў гуртку «ўмелыя рукі». Рэбяты з захоплен-нем выпільваюць, клеяць, выраб-ляюць розныя прыгожыя рэчы.

Рад, што вярнуўся

Пасля многіх год жыцця ў Аргенціне я вярнуўся на Ра-дзіму. Ужо сем год жыву ў родным горадзе Высокае, пра-цаю намеснікам галоўнага ўра-ча раённай бальніцы па гас-падарчай частцы. Атрымаў добрую кватэру.

За гады Савецкай улады ў нашым горадзе адбыліся вялі-кія змены. Непазнавальнымі сталі і вёскі Высокаўскага раё-на. Усе яны электрыфікаваны, у іх адкрыты новыя навучальныя ўстановы, бальніцы, клубы. Са-вецкая ўлада прадаставіла мо-ладзі магчымасць вучыцца ў вышэйшых навучальных ўста-новах, тэхнікумах. Так, напры-клад, мае пляменнікі — Міка-лай скончыў Акадэмію навуў у Ленінградзе, працуе інжыне-рам; Канстанцін пасля закан-чэння чыгуначнага тэхнікума працуе электратэхнікам і за-

вочна вучыцца ў інстытуце; Валерыя вучыцца ў сельска-гаспадарчай Акадэміі імя Ці-міразева ў Маскве.

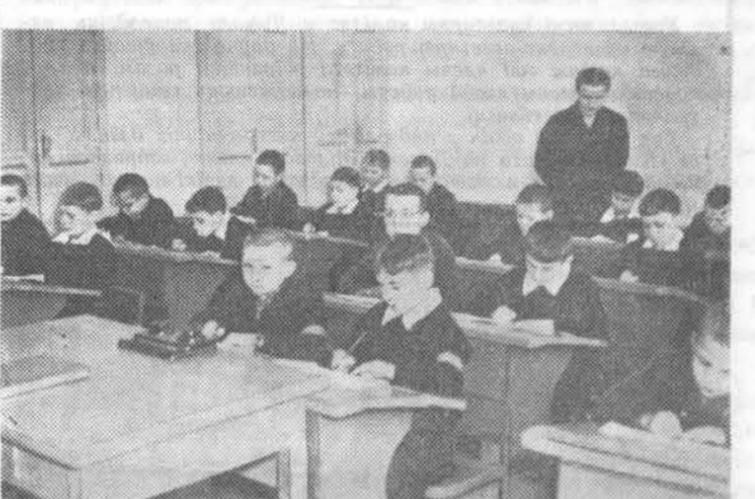
Калі пры панскай Польшчы ў нашым раёне быў усяго толькі адзін урач, то ў сучас-ны момант тут працуюць 22 урачы і 130 медработнікаў з сярэдняй адукацыяй. Нядаўна ў Высокім пабудавана яшчэ ад-на вялікая бальніца, аснашча-ная медыцынскім абсталяван-нем.

Чужына — гэта мачыха. Ра-дзіма — маці, якая раскрывае шырока свае дзверы для усіх, хто хоча сумленна жыць і пра-цаваць.

Я вельмі рад, што вярнуўся на Радзіму, што разам са сваім народам будую каму-нізм.

Трафім ЛЯШУК.

Брэсцкая вобласць.

Выступленні ансамбля Савецкай Арміі ў Канадзе

Чырвонасцяжыны імя Аляксандра ансамбль песні і танца Савецкай Арміі гастраліраваў у гарадах і правінцыях Канады. Усюды, дзе выступалі артысты гэтага ансамбля, іх цёпла сустракалі гледачы, падносілі ім падарункі, кветкі.

ФРК горада Монрэал наладзіла незабыўныя сустрэчы жыхароў горада з савецкімі артыстамі. У гонар дарагіх гасцей быў наладжаны банкет, на якім з віншавальнай прамовай выступіў старшыня Славянскага камітэта В. Я. Кудла. Ён падзякаваў за вялікую радасць, якую даставілі савецкія артысты.

У Монрэалі ансамбль выступіў на сямі канцэртах, якія наведала звыш 37 тысяч чалавек.

Аб выступленнях савецкіх артыстаў у Канадзе напісала ў «Вестник» дзесяцігадовая дзяўчынка Клава Ясная. Вось што яна піша: «Я была два разы на канцэрце савецкіх артыстаў. Усе 180 артыстаў цудоўныя! Іх выступленні былі блізкія майму сэрцу, як і сэрцам усіх астатніх гледачоў. Як хараша яны пелі і танцавалі! Калі заканчваліся іх выступленні, людзі падносілі артыстам кветкі, фатаграфавалі і цалавалі іх. А калі яны ад'язджалі ад нас, людзі сумна махалі ім, нібы развітваліся з самымі блізкімі і дарагімі сябрамі».

Што, дзе, калі...

ТАРОНТА

У Рускім Народным ДOME адбыўся сход, на якім выступіў з дакладам на тэму «Небяспечныя цэнтры халоднай вайны» Дж. Эндзікот—старшыня Канадскага кангрэсу абароны міру, удзельнік дзвюх міжнародных канферэнцый абароны міру ў Японіі.

У Таронта быў праведзены фестываль, на якім выступілі калектывы мастацкай самадзейнасці: харавы, танцавальны і іншыя. З поспехам выступілі украінскі мужчынскі хор імя Шайчэкі пад кіраўніцтвам Е. Дольнага, вядомае украінскае трыо «Верхавіна».

У Рускім Народным ДOME пачалася пасля некаторага перапынку дэманстрацыя савецкіх кінафільмаў. Былі прагледжаны фільмы «Віхры варожыя», «Лясная песня», «Кар'ера Дзімы Горына», «Поры году» і іншыя.

ВАНКУВЕР

Пасля летніх канікул аднавілі сваю работу дзіцячыя школы рускай мовы, харавога спявання, народных танцаў і музыкі. Бацькоўскі школьны камітэт пры ФРК праводзіць дадатковыя запіс жадаючых займацца ў гэтых школах і гуртках.

Аддзел Федэрацыі Рускіх Канадцаў гэтага горада пачаў сезон асенняй работы. У бліжэйшы час намечана адзначыць дзейнасць старых членаў, якія праробілі ў арганізацыі 25 і больш год. Намечана таксама правесці некалькі кінафестывалаў савецкіх фільмаў і іншыя мерапрыемствы.

Культурна-асветны камітэт пры ФРК стварае вялікі хор рускай песні. Кіраўнік хора—Іван Хітрэнькі. Спелкі рускага хору пачаліся ўжо і праводзяцца ў Рускім Народным ДOME кожны тыдзень.

ГАМІЛТОН

Тут таксама працуе школа рускай мовы. Лік дзяцей эмігрантаў, якія жадаюць займацца ў ёй і добра авалодаць рускай мовай, увесь час павялічваецца.

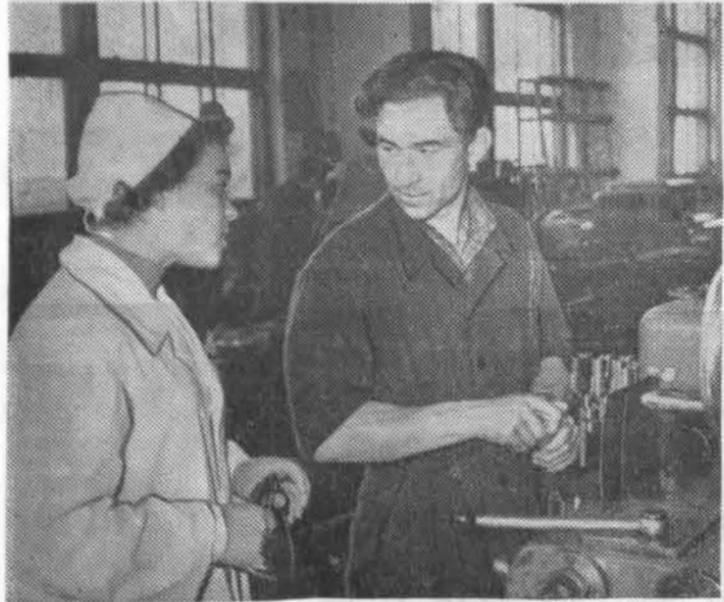
КАЛГАРЫ

Ва Украінскай зале адбыўся масавы рускі сход, на якім выступіў старшыня Галоўнага праўлення Федэрацыі Рускіх Канадцаў Г. Акулевіч. На сходзе прысутнічалі ўсе члены ФРК, а таксама чытачы і сябры «Вестніка».

ЧЫКАГА

Усеславянскі культурны камітэт у Чыкага праводзіць вялікую культурна-асветную работу. Па даўно склаўшыся традыцыі кожны год члены камітэта збіраюцца разам, абмяркоўваюць планы сваёй работы, наладжваюць канцэрты мастацкай самадзейнасці.

Так было і ў адзін з нядзельных кастрычніцкіх дзён. У лесе «Калдвэл», што на Дэвон і Мільвокі авеню, сабралася вялікая колькасць людзей. Быў наладжаны вялікі банкет, грала цудоўная музыка.

«Усямернае аздаравленне і аблягчэнне ўмоў працы — адна з важных задач уздыму народнага дабрабыту», — гаворыцца ў Праграме КПСС. Вялікую работу па ператварэнню ў жыццё гэтага пункту Праграмы праводзяць спецыялісты тэрапеўтычнай клінікі Мінскага медыцынскага інстытута. Яны вывучаюць санітарна-гігіенічныя ўмовы на заводах, дапамагалі на радзе прадпрыемстваў змяніць тэхналогію вытворчых працэсаў. На здымку: нандыт медыцынскіх навуц В. Вашкевіч гутарыць з шліфоўчыкам станкабудаўнічага завода З. Сташкевічам.

Хрыстова нявеста

(Пачатак на 3-й стар.)

невядома, што робіцца ў прыгарадах Мінска. Мяркуючы па шматлікіх актах дыверсій, там дзейнічаюць спрактыкаваныя савецкія падполшчыкі. Але ж і яны не каменныя. Прыняўшы адпаведныя захады, вы можаце пры садзейнічванні сваіх выхаванак паблытаць іх планы.

— Дзякую за давер, — паслухмяна горбілася правадніца. — Толькі наўрад ці здолеем мы выканаць гэтае заданне. Народныя месціцы ненавідзяць нас. Апроч кулі, мы ад іх нічога не дачакаемся.

І сапраўды, на радзіме Абрамаву нічога лепшага не чакала. На сумленні гэтай, на першы погляд, нявіннай сакатушкі тысячы адпраўленых у Германію на катаргу беларускіх юнакоў і дзяўчат. Многія з іх наплаціліся сваім жыццём з-за не «вызвольніцкай» дзейнасці. І вось цяпер, атабарыўшыся ў Мюнхене, яна раптам прыцхіла, пачала маліцца.

Але ў алавянага хрыстосіка халодныя строгія вочы. Каб хоць крыку супакоіцца, пані Абрамава кожны дзень падлівае яму ў лампаду алей, а сама паспешліва лезе ў камоду па бутэльку з недапітым амерыканскім віскі.

Бог бачыць, спажытае крадком ад людзей спіртное — адзіная пакуць яшчэ даступная

Яму ўжо ніхто не верыць

Вельмі паважаная рэдакцыя «Голас Радзімы»!

Прачытаўшы ў газеце «Голас Радзімы» ў № 66 (551) за жнівень 1961 года аб злчынствах Сяргея Гутырчыка, які ён зрабіў на Бацькаўшчыне, я магу сказаць, што гэта яшчэ не ўсё. Вы, калі ласка, напішыце пра яго дзейнасць у Стаўбцах, Міры і Турцы. Гэты галаварэз ад красавіка 1944 года і да ўцёкаў служыў у так званым Небальштэле СС у горадзе Стаўбцы. Пад сваёй камандай меў звыш 40 салдат СД ды эдзел БКА.

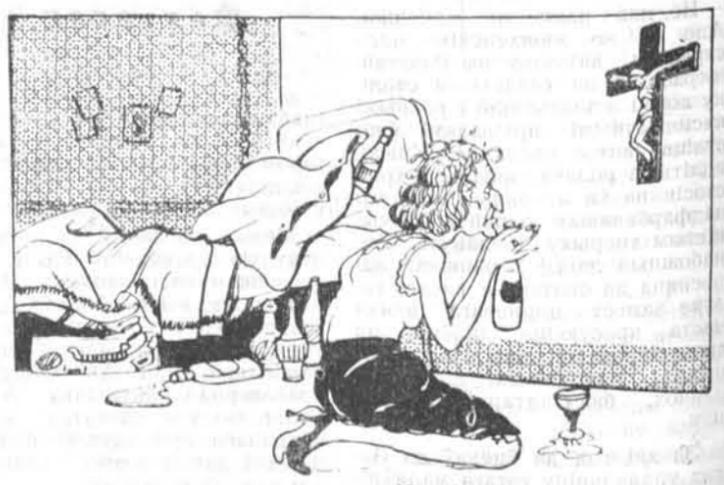
Пад Гдыніяй Гутырчыку было прысвоена званне лейтэнанта войск СС. Там ён расстраляў не аднаго жаўнера са сваёй часці, гэта значыць з 13 беларускага батальёна, жаўнеры якога не хацелі ваяваць супраць Савецкай Арміі. Зараз, прачытаўшы аб злчынствах Гутырчыка ў газеце «Голас Радзімы», яму мала хто верыць. Верыць толькі такія ж праўдзісветы, як і ён сам. Гэтых гадоў трэба рашуча выкрываць і паказваць перад беларускай эміграцыяй.

На гэтым хачу закончыць і жадаю вам усяго найлепшага ў вашай працы.

А. Р.,
былы жаўнер з гутырчыкавага звязу.
ЗША.

На здымку: Сяргей Гутырчык.

АД РЕДАКЦЫІ: Паважаны зямляк! Дзякуем за пісьмо і здымак Сяргея Гутырчыка. Здымак гэты мы змяшчам у нумары, а фотакартку, згодна з вашай просьбай, адправілі па ўказанаму адрасу.

Мал. М. Жытніцкага.

свецкая ўцеха для гэтай калісці драпежнай блудніцы. Можна было б забыцца на ўсё, праглынуўшы трайную дозу какаіну або якой-небудзь іншай падбадзёрваючай атрутты. Але за партыкі трэба плаціць вялікія грошы, а старой бяззубай гадзіне зараз не лёгка іх наскрэбці.

Мюнхен славіцца шумнымі піўнушкамі і рознымі змагарнымі «блэкам». Многія з іх даўно распаліся або перабраліся бліжэй да Пентагона, на заводках якога цяпер жыруюць розныя палітычныя падонкі, астатнія грызучца паміж сабою за «жыццёвую прастору», вызначаюць граніцы сваіх неіснуючых дзяржаў, потым мірацца і бягуць у амерыканскі так званы «Інстытут па вывучэнню СССР» па «субсідыі» на антысавецкую прапаганду.

— Божа, калі ж яны ўспомняць пра мяне? — цяжка ўздыхае Абрамава. — Хіба мае паслугі ўжо нікому не патрэбны? Дзе ж тыя кроплі ад сэрца?.. О, некла! Быў шкалік віскі, і той Станкевіч высмактаў. І па якое ліха ён да мяне цягаецца? Ясна, яму патрэбна зацемка аб маёй колішняй гераічнай дзейнасці ў Мінску. Што ж рабіць? Не, ад мяне ён такога дабрачынства не дачакаецца. Навошта ж, каб усе ведалі, што я жыву ў Мюнхене?

Абрамава баіцца сустракацца з людзьмі. На сумленні гэтай кабэцны жыццё яе прыёмнай дачкі Тамары. Абрамава рабіла ўсё магчымае, каб Тамара не вярнулася на Радзіму, баючыся, што яна раскажа працоўным Беларусі аб цёмных справах мюнхенскіх «змагароў». Баяліся гэтага і гаспадары «Інстытута» па вывучэнню СССР — амерыканцы. Яны і вырашылі лёс Тамары, пазбавіўшы яе жыцця. Цяпер прыёмная маці гэтай ахвяры прытворна ўздыхае. Бог літасцівы, і вярная служба яго Дзігна-Надзежда Абрамава таксама не каменная.

— Добра, — набожна хрысціцца яна, запіхнуўшы пад камоду асушаную Станкевічам бутэльку. — Мне ўсё адно ўжо. Я напішу артыкул. Абы гэты паршывец не паскупіўся на аванс.

Але спадар Станкевіч моцна трымаецца за кашалёк, асабліва цяпер, калі на яго аблезлую ад змрочных думак мазгаўно па-

сыпаліся шышкі са Злучаных Штатаў Амерыкі. Спадар Мярляк, які вядуць адкалоўся ад БНР, цяпер не можа «сяброў» парыжскага «блэку» і іх вернага лёка ў асобе гэтага прадажнага пісакі, які намагаецца пасеяць разлад у нью-йоркскім нацыяналістычным кодле. Мярляк ведае Станкевіча, як аблупленага, і, каб адпомсціць яму, можа апублікаваць у Амерыцы свае ўспаміны аб фінансавых шальмоўствах свайго былога сябры. А пан Станкевіч баіцца гэтага, як агню.

— Мярляк — сабака, — тлумачыць ён мюнхенскім змагарам. — Звада з гэтым смардзюхом псеу кроў прэзідэнту нашай рады Міколу Абрамчыку. А што датычыцца мяне, дык і гаварыць брыдка. Я, можна сказаць, ужо з сіл выбіўся ад думак, што трэба будзе неяк адказаць перад чытачамі нашага друкаванага воргану за тыя грошы, што мы выманталі ў іх на выдавецкія справы.

Сярод сяброў парыжскага «блэку», да якіх залічваюць сябе Абрамава і Станкевіч, ёсць і такія, што часта пытаюцца ў Станкевіча:

— Куды ж ты нас завёў са сваімі нападкам на Беларусь? Ты ж кляўся, што супрацоўніцтва з гітлераўцамі — адзіна правільны шлях для беларускай Інтэлігенцыі. А цяпер гадоў трынаццаць запар раіш нам дагаджаць падпальчыкам новай вайны. Ці не пара было б адумацца?

Але Станкевіч маўчыць або адсылае ўсіх да Абрамчыка. І пані Абрамава, яна ж Тэадаровіч, яшчэ не знайшла адказу на гэтыя пытанні. Ёй страшна сустракацца з ашуканымі ёю калісці суайчыннікамі і суайчынніцамі. Таму яна ўсё часцей беге ў «Інстытут па вывучэнню СССР» па даведкі аб падзеях на Радзіме, гадзіну—другую па-стускае там на машыны і спяшаецца назад у свой катушок маліцца, нібы тая сапраўдная хрыстова нявеста.

Але ніякія малітвы ўжо не дапамогуць ёй выплысці на паверхню падзеяй.

А. БУДЗЕЙКА.

РАДЫЁ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ
Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу: на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1 322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16:00 да 17:00 і з 21:00 да 21:30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.
На нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін; на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16:00 да 17:00 і з 21:00 да 21:30.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Па нядзелях—ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеэўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ
Слухайце штодзённа нашы ра-

дыёперадачы па нью-йорксаму часу з 19:30 да 20:30 на хвалі: 19,85 метра (ці 15 110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11 735 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ
Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йорксаму часу на кароткіх хвалях: 19,85 метра (ці 15 110 кілагерцаў), 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў), 25,36 метра (ці 11 735 кілагерцаў).

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, пакой № 20. Для паштова (fur Briefe): Minsk, postschliessfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ